

Pensjonstrygden for sjømenn  
Postboks 8143 Dep  
0033 OSLO

Deres ref

Vår ref  
15/209-

Dato  
23.01.2015

### **Tidelingsbrev til Pensjonstrygden for sjømenn for 2015**

Pensjonstrygden for sjømenn er en lovbestemt tjenstepensjonsordning. Formålet er å gi arbeidstakere på skip mv. førtids alderspensjon fra fylte 60 år til 67 år. Pensjonsordningen administreres av Pensjonstrygden for sjømenn (PTS) og har et eget styre.

Etter § 8 i lov om pensjonstrygd for sjømenn er trygden garantert av staten. Trygden var i økonomisk balanse i 2014 og vil av den grunn ikke ha behov for statstilskudd utover lovpålagte tilskudd i 2015.

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) fastsetter i dette tildelingsbrevet rammer og retningslinjer for PTS virksomhet i 2015. Det vises for øvrig til omtale i Prop 26 S (2011-2012) om at ASDs styring av PTS i praksis er blitt gjennomført som for et ordinært forvaltningsorgan. Departementet viderefører de samme styringsprinsipper som har vært utøvd de siste årene. PTS sin tilknytningsform vil avklares i forlengelsen av en varig tilpasning til pensjonsreformen.

Departementet har fastsatt en egen økonomiinstruks for Pensjonstrygden for sjømenn som gir føringer i tillegg til dette tildelingsbrevet.

PTS har et selvstendig ansvar for å informere departementet umiddelbart dersom rammebetingelsene endres vesentlig eller det oppstår avvik i gjennomføringen av politikken eller i virksomheten for øvrig.

Dersom PTS mener at det er uklårheter i de rammene og retningslinjene som formidles til virksomheten, skal PTS ta dette opp med departementet straks.

Styringsdialogen mellom ASD og PTS består av halvårlige etatsstyringsmøter og følgende hoveddokumenter:

- Prop 1 S (2014-2015)
- Instruks om økonomistyring for PTS
- Departementets tildelingsbrev
- Virksomhetsrapport fra PTS (høst)
- Årsrapport fra PTS (vår)
- Referater fra etatsstyringsmøtene og eventuelle kontaktmøter
- Referat fra styremøter i PTS
- Instruks for styret i PTS

Det skal rapporteres på samtlige styringssignaler som følger av dette tildelingsbrevet i årsrapporten og virksomhetsrapporten. I tillegg skal enkelte styringssignaler også omtales i særskilt rapport/brev der det framgår av tildelingsbrevet.

## **Innholdsfortegnelse**

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| 1. Satsingsområder.....                          | 3  |
| 2. Mål og styringsparametre.....                 | 3  |
| 3. Bevilgning og tildelt beløp.....              | 9  |
| 4. Øvrige rammer og administrative føringer..... | 9  |
| 5. Rapportering.....                             | 10 |

## 1. SATSINGSOMRÅDER

Områder som vil ha særskilt oppmerksomhet i 2015 er:

- Stabilisere daglig drift med nytt IKT-system
- Oppfølging av NOU 2014:17 Pensjonsordning for arbeidstakere til sjøs
- Sikre kvalitet og effektivitet i utbetaling av pensjoner og innkreving av avgift
- Etablere opplegg for betryggende fondsforvaltning

## 2. MÅL OG STYRINGSPARAMETRE

PTS er en viktig pensjonsleverandør og skal tilstrebe et godt omdømme og høy tillit. PTS skal samarbeide godt med andre relevante virksomheter og aktører slik at målene for virksomheten nås.

Overordnede mål er følgende:

- Gode økonomiske analyser og beregninger
- Korrekt avgift til rett tid
- Korrekt pensjon til rett tid
- God brukerretting
- Betryggende fondsforvaltning
- God oppfølging av pensjonsreformen
- God internadministrasjon

### 2.1 Gode økonomiske analyser og beregninger

PTS skal ha god oversikt over hele ordningens økonomi. PTS skal prioritere nødvendige tiltak for å sikre at anslagene for økonomien i ordningen har nødvendig god kvalitet og leveres innen angitte frister.

*Rapportering:*

- PTS skal foreta beregninger av ordningens fremtidige økonomisk situasjon herunder reguleringsfondets utvikling. Her må alle inntekts- og utgiftsarter fremgå, fordelt på premieinntekter, statstilskudd etter sjømannspensjonslovens §15, finansinntekter, pensjonsutgifter, tilbakebetaling av avgift og administrasjonsutgifter. Videre skal det fremskrives overføringer til reguleringsfondet. Det ordinære tilskudd til krigsfartstillegg mv. etter lovens § 15 anslås og må spesifiseres med forventet antall mottagere og ytelse. Forutsetninger knyttet til trygdens rammebetingelser og budsjettekniske forutsetninger mv. for anslagene må fremgå.
- PTS skal fremlegge sensibilitetsanalyser av trygdens økonomi i forbindelse med konsekvensjustert budsjett, rammefordelingsforslaget, virksomhetsrapporten og årsrapporten. I analysene skal det fremstilles ulike scenarier med bakgrunn i mulig utvikling i antall medlemmer, endringer som kan påvirke skipsfartens rammebetingelser og ordningens økonomi. PTS redegjør for egne vurderinger.

For framstilling av budsjettanslag skal malen i vedlegg 1 benyttes.

## 2.2 Korrekt avgift til rett tid

PTS skal sørge for innkreving av korrekt avgift. PTS skal sikre god kvalitet gjennom dekkende testregime, god dokumentasjon og stikkprøver.

### *Styringsparametere*

- Avvik mellom maritimt AA-register og PTS egne registre skal være mindre enn 3 %.
- 100 pst av innbetalt avgift skal være korrekt.

### *Rapportering*

- Det skal gis en samlet vurdering av resultater og tiltak for å sikre et oppdatert og kvalitetssikret medlemsregister i årsrapporten.
- Det skal redegjøres for resultater i innkreivingsarbeidet (beløp, utestående avgifter, antall inkassosaker og tap på krav) og tiltak for å sikre korrekt og effektiv innkreving av avgifter.

## 2.3 Korrekt pensjon til rett tid

PTS skal sikre den enkeltes rettigheter i tråd med lov om pensjonstrygd for sjømenn. PTS skal sørge for at medlemmene sikres korrekte vedtak om pensjon og korrekt utbetaling til rett tid.

### *Styringsparametere*

- Av nye pensjoner skal minimum 98 % være korrekte. Avvik på over 100 kr. regnes som avvik.
- Av endrede pensjoner skal minimum 97 % være korrekte. Avvik på over 100 kr. regnes som avvik.
- Krav om pensjon skal være saksbehandlet og utbetalt innen to måneder etter at nødvendige opplysninger foreligger.

### *Rapportering*

PTS skal rapportere på nødvendig statistikk på pensjonsområdet og rapportere på igangsatte tiltak ved eventuelle avvik, herunder

- en oversikt over fordeling av feilutbetalingene på pensjonsområdet. Det skal redegjøres for årsakene til feilutbetalingene (interne/eksterne) og gis en samlet vurdering av kvalitet og kontroll på saksbehandling og utbetalinger basert på vesentlighet og årsak til feil. ASD skal informeres i rapporteringen om hvilke tiltak som er iverksatt, eller vil iverksettes for å forbedre kvaliteten.
- antall restanser og antall/andel klager og andel omgjøringer i førsteinstans og av klageorgan, herunder Trygderetten.

## **2.4 God brukerretting**

PTS skal prioritere brukernes behov gjennom et godt tilpasset tjenestetilbud når det gjelder service, informasjon, tilgjengelighet og kompetanse.

Ivaretagelse av internasjonale forpliktelser og forpliktelser i forhold til medlemmer i utlandet er en sentral oppgave i PTS. Saksbehandlingen omfatter både brukere som bor og/eller arbeider i Norge og brukere som oppholder seg i utlandet og har rettigheter etter lov om pensjonstrygd for sjømenn.

Informasjonen skal være tilpasset den enkelte brukers behov og være lett tilgjengelig. Det skal gjennomføres brukerundersøkelser.

### *Styringsparametere*

- Minst 50 % av alle nye søknader om pensjon i 2015 skal være ved bruk av selvbetjeningsløsning.
- Brukertilfredshet (relasjonsscore) skal være høyere enn ved forrige brukerundersøkelse.

### *Rapportering:*

- Andel som søker pensjon via selvbetjeningsløsning.
- Resultater av brukerundersøkelsen og forslag om eventuelle forbedringstiltak.

## **2.5 Forsvarlig og god forvaltning av ordningens fondsmidler**

Det er pensjonstrygdens styre som skal forvalte pensjonstrygdens samlede fond etter regler fastsatt i kongelig resolusjon 3. november 1995, godkjent av Stortinget 12. desember samme år. Departementet viser til komiteens merknad om viktigheten av betryggende forvaltning og forsvarlig internkontroll, jf. Innst.S. nr. 91 (1995-1996).

Fondsforvaltningen må skje innenfor det reglement som er fastsatt og på en god og forsvarlig måte. PTS må ha en forsvarlig bufferkapital (reguleringsfond) for å håndtere likviditetssvingninger uten igjen å måtte trekke på statsgarantien. Videre må fondsforvaltningen minimalisere risikoen for at grunnfondet blir lavere enn 186 mill. kr. PTS skal søke å oppnå best mulig avkastning av fondsplasseringene innenfor gjeldende reglement som er godkjent av Stortinget.

### *Oppdrag*

Det skal utarbeides en langsiktig forvaltningsstrategi og en investeringsstrategi innenfor gjeldende reglementet, som skal oversendes departementet innen 1. mars 2015.

Videre skal det innen 1. mars 2015 utarbeides et forslag til administrasjonsinstruks for fondsforvaltningen som oversendes departementet som tilsynsmyndighet for godkjenning.

Det skal utarbeides et forslag til styringsopplegg med dokumentasjon som ivaretar departementets behov for informasjon om utviklingen i fondsforvaltningen (avkastning, bufferkapital, risiko osv).

## **2.6 God oppfølging av pensjonsreformen**

PTS skal bistå departementet i oppfølgingen av NOU 2014:17 Pensjonsordning for arbeidstakere til sjøs, om tilpasninger av pensjonstrygden for sjømenn til prinsippene i pensjonsreformen. Det forutsettes at PTS kan bistå med økonomiske framskrivninger og i pensjonsfaglige spørsmål.

I forlengelsen av utvalgets arbeid og avhengig av valg av varig løsning, vil det også bli foretatt en vurdering av den framtidige tilknytningsform for Pensjonstrygden for sjømenn. Det vil bli aktuelt med bistand fra PTS i denne vurderingen og i videre tilrettelegging.

## **2.7 God internadministrasjon**

*Delmål: En kvalitativt god og effektiv internadministrasjon*

PTS skal legge til grunn styrets vedtak om et administrasjonsbudsjett for 2015 på kr. 38,938 mill. kroner og tilpasse sin drift innenfor denne rammen. Administrasjonsbudsjettet skal lønns- og prisjusteres årlig tilsvarende Finansdepartementets lønns- og prisjusteringsfaktorer i statsbudsjettet. Finansdepartementet justeringsfaktor for de budsjettmessige virkningene av lønnsoppgjøret i 2015 i det statlige tariffområdet vil bli formidlet til PTS så snart den foreligger. Finansdepartementets prisjusteringsfaktor for driftsutgifter utgjør 2,7 pst i prisøkning fra 2014 til 2015.

PTS skal i 2015 stabilisere driften av nytt IKT-system. Simuleringsløsningen er planlagt levert i neste delleveranse som er i slutten av april 2015. Departementet legger til grunn at planen for IKT-prosjektet gjennomføres og avsluttes i tråd med plan av 3. september 2013.

### *Styringsparametere*

- Status på administrasjonsbudsjettet
- Resultater fra medarbeiderundersøkelser
- Oversikt sykefravær og IA-arbeidet i virksomheten

### *Rapportering*

Det skal rapporteres på punktene over samt status for kompetansesituasjonen, i virksomhetsrapporten og i årsrapporten.

I budsjettanslagene og i rapporteringen til etatsstyringsmøtene bes det om en egen fremstilling av status for administrasjonsbudsjettet. Denne skal inneholde jf. vedlegg 1:

- Oppdatert status for regnskap/budsjett

- Prognose for resten av året

PTS skal utarbeide en sluttrapport for IKT-prosjektet, jf. tildelingsbrevet for 2014 samt presiseringer i egen e-post datert 21. august 2014. Frist for sluttrapporten er 1. juni 2015.

#### *Oppdrag*

- PTS skal utarbeide et forslag en modell for å måle virksomhetens kostnadseffektivitet og produktivitet innen 1. august 2015. PTS skal foreslå hva som skal måles, hvordan det skal måles og hva som skal være resultatmål fremover.

#### *Delmål: God risikostyring og internkontroll*

PTS skal ha en risikostyring og internkontroll i tråd med statens økonomiregelverk.

#### *Rapportering*

Det skal foretas en overordnet risikovurdering som presenteres i virksomhetsrapporten og årsrapporten, herunder vurderinger knyttet til nytt ikt-system og utbetalingsløsning.

#### *Delmål: Avleggelse av et regnskap uten vesentlige feil*

PTS skal til en hver tid ha et avstemt regnskap som viser den reelle økonomiske situasjonen. PTS skal hver måned avstemme alle balanseposter, mellomværende mellom ulike systemer og alle avvik skal være forklart. Regnskapet skal avlegges uten vesentlige feil. Departementet vil legge vekt på at PTS sitt regnskap skal være transparent og dokumentert, særlig der praksis avviker fra det som ellers er reglene i staten.

#### *Rapportering*

- PTS skal rapportere på status og utfordringer i regnskapsarbeidet, herunder avstemminger.
- Det skal legges vekt på avvik og forklaring av avvik.

#### *Delmål: Sikkerhet og beredskap*

PTS har et ansvar for at hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap er en integrert del av arbeidet i egen sektor og organisasjon. Det innebærer et løpende forebyggende beredskapsarbeid for å styrke evnen og kapasiteten til å håndtere kritiske situasjoner.

PTS skal ha oversikt over aktuelle scenarioer som kan berøre virksomheten, samt risiko- og sårbarheter knyttet til disse. Oversikten skal benyttes som grunnlag for å informere om virksomhetens beredskaps- og sikkerhetsutfordringer, og vurdere behov for eventuelle tiltak.

Kriseplanverket skal dekke de ulike typene hendelser som PTS kan bli involvert i, både sektorhendelser og hendelser som rammer virksomheten selv. Det skal øves på relevante krisescenarioer. Øvelsene skal evalueres og følges opp slik at de kan danne grunnlag for korrigerende tiltak i planverket.

## Rapportering

PTS skal redegjøre for status og utfordringer i virksomhets- og årsrapporten.

### 3. BEVILGNING OG TILDELT BELØP

Etter sjømannspensjonstrygdloven § 8 dekkes utgiftene til pensjoner ved avgift på arbeidstakere og rederier, tilskudd fra trygdens fond og lovbestemte tilskudd fra staten. Trygden er garantert av staten. Staten dekker etter § 15 den beregnede del av pensjonsutgiftene som skyldes

- tillegg for fartstid under andre verdenskrig
- enkepensjoner etter arbeidstakere som sluttet i pensjongivende tjeneste før 1. september 1939
- utenlandsk hvalfangst.

Staten skal dessuten gi et årlig tilskudd på 8 mill. kroner fra og med 1983. Videre dekker staten etter § 8 annet ledd underskuddet i trygden gjennom sin garanti.

Departementet stiller følgende midler til disposisjon i 2015(i 1000 kr):

|                 |  |               |
|-----------------|--|---------------|
| <b>Kap. 664</b> |  |               |
| <b>Post 70</b>  |  | <b>72 000</b> |

Bevilgningen omfatter tilskudd til dekning av krigsfartstillegg m.v. iht. lovens § 15 og eventuelle tilskudd iht. statsgarantien for å dekke trygdens underskudd. Staten skal utbetale de faktiske kostnadene etter § 15 og dekke trygdens underskudd i henhold til sitt garantiansvar etter § 8. Bevilgningen justeres i samsvar med forventede utgifter i de årlige budsjettprosessene, jf. vedlegg 1.

For å sikre løpende kontroll med at forbruket er mest mulig i samsvar med tildelt bevilgning, vises det til budsjett/styringskalender for 2015 jf. vedlegg 2.

Bevilgningen vil bli overført fra ASD etter retningslinjer i ASDs brev av 4. desember 2014 om retningslinjer for overføring av statstilskudd for 2015.

### 4. ØVRIGE RAMMER OG ADMINISTRATIVE FØRINGER

#### 4.1 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Det vises til Riksrevisjonens merknader for 2013-regnskapet og at Riksrevisjonen avdekket vesentlige feil ved internregnskapet til PTS. PTS skal i 2015 arbeide videre med sin interne økonomiforvaltning og regnskapsløsning slik at vesentlige merknader fra Riksrevisjonen unngås, jf. punkt 2.7 delmål *Avleggelse av et regnskap uten vesentlige feil*.

## **4.2 Oversendelser til departementet**

Materiale som sendes til departementet og som er en del av saksgang (budsjett, styringsdialog og lignende) skal også oversendes skriftlig og med formell undertegning.

Elektroniske dokumenter sendes til [postmottak@asd.dep.no](mailto:postmottak@asd.dep.no) med kopi til kontaktpersoner i Pensjonsavdelingen.

## **4.3 Fellesføringer**

Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal PTS prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. PTS skal også vurdere - og eventuelt ta initiativ til - tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 1. juni 2015 skal PTS melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. PTS skal så i dialog med ASD velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å avvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse.

Det vises til rundskriv H 6/2014 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med nærmere orientering om arbeidet med tidstyver.

# **5. RAPPORTERING**

## **5.1 Årsrapport og virksomhetsrapport**

PTS bes om å utarbeide en årsrapport og en virksomhetsrapport etter 2. tertial for etatens virksomhet i 2015. Rapportene skal gi en oversikt over viktige sider ved virksomheten i 2015 jf. tildelingsbrevet. Det skal legges vekt på vurdering av oppnådde resultater i forhold til mål og styringsparametere samt beskrivelse av administrative og andre forhold som er omtalt i dette tildelingsbrevet. Det vises til kravene til rapportering under hvert mål. Rapporteringen danner et viktig grunnlag for den løpende styringsdialogen mellom departementet og PTS. Det er viktig at det utarbeides gode analyser av status for delmålene. Det skal legges særlig vekt på redegjørelse for og avvik fra delmålene/forventet utvikling.

Det skal rapporteres både i virksomhetsrapport og årsrapport dersom annet ikke er angitt.

Virksomhetens årsrapport til departementet skal være i henhold til kravene i de reviderte bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.5.1 og 2.3.3. Virksomheten må påse at de

innenfor disse bestemmelsene avlegger en årsrapport som ivaretar tildelingsbrevets krav til rapportering. Årsrapport for 2015 skal sendes departementet innen 15. mars 2016. Rapporten publiseres på virksomhetens nettsider etter at den er behandlet i etatsstyringsmøte.

## 5.2 Frister

- Årsrapport for 2014 skal foreligge skriftlig i departementet **innen 15. mars 2015**. Rapporten sendes også elektronisk.
- Årsrapporten skal foreligge skriftlig i Riksrevisjonen senest **15. mars 2015**. Rapporten sendes også elektronisk til ([postmottak@riksrevisjonen.no](mailto:postmottak@riksrevisjonen.no))
- Frist for årsregnskapet er **15. mars 2015**.
- Virksomhetsrapport per 31. august 2015 skal foreligge skriftlig i departementet senest **5. oktober 2015**. Rapporten sendes også elektronisk.
- ASD ber om at det sendes 5 eksemplarer av årsrapport/virksomhetsrapport.

I vedlegg 2 presenteres kalenderen for styringsdialogen i 2015.

## 5.3 Budsjettforslag, strategiske innspill mv.

PTS har et selvstendig ansvar for å foreslå justeringer av forskrifter, regelverk og instruksjer fastsatt av departementet som kan bidra til økt måloppnåelse. Eventuelle forslag til endringer må være godt underbygget og begrunnet.

Forslag av budsjettmessig karakter skal så langt som mulig fremmes i de ordinære budsjetttrundene. PTS skal i de ulike budsjetttrundene gjennom året bidra med innspill. Av vedlegg 2 fremgår enkelte tentative frister. Endelige frister og opplegg for bidrag vil departementet komme tilbake til i egne brev.

I forbindelse med utarbeidelse av proposisjoner, arbeidsgrupperapporter, svar på spørsmål fra Stortinget og ved enkeltsaker, vil det være aktuelt å be om bidrag og eventuell bistand fra PTS utenom det ordinære budsjettarbeidet og den ordinære virksomhetsrapporteringen.

Med hilsen

Ellen Seip (e.f.)  
departementsråd

Tomas Berg  
ekspedisjonssjef

Kopi:  
Riksrevisjonen

5 Vedlegg

Følgende mal er utgangspunkt for fremstilling av budsjettanslag i 2015 for  
Kapittel 664 Pensjonstrygden for sjømenn post 70 Tilskudd

**1. Budsjettinnspill til Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2015 og  
omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2015  
(omgrupperingsproposisjonen) –2. innspill**

|                                                  | Budsjett<br>2015 | Nytt<br>anslag<br>2015 | Nytt<br>anslag<br>2016 |
|--------------------------------------------------|------------------|------------------------|------------------------|
| <b>Inntekter:</b>                                |                  |                        |                        |
| Statstilskudd etter lovens § 15                  |                  |                        |                        |
| Pensjonsavgift fra arbeidstakere & arbeidsgivere |                  |                        |                        |
| Finansinntekter                                  |                  |                        |                        |
| <b>Sum inntekter</b>                             |                  |                        |                        |
|                                                  |                  |                        |                        |
| <b>Utgifter:</b>                                 |                  |                        |                        |
| Pensjoner                                        |                  |                        |                        |
| Tilbakebetalt avgift                             |                  |                        |                        |
| Administrasjon                                   |                  |                        |                        |
| <b>Sum utgifter</b>                              |                  |                        |                        |
|                                                  |                  |                        |                        |
| Underskudd                                       |                  |                        |                        |
| Samlet tilskudd                                  |                  |                        |                        |

- Anslagene skal utarbeides med utgangspunkt i gjeldende grunnbeløp. Det skal ikke legges inn forutsetninger om økning i grunnbeløp i perioden.
- Anslagene for pensjonsavgift fra arbeidsgivere – andel av sjømannens bruttoinntekt, skal fremstilles i nærmere angitt lønnsnivå
- Anslagene skal utarbeides etter kontantprinsippet.

**Nærmere spesifisering av statstilskudd etter §15**

| Inntektsart                                    | Budsjett<br>2015 | Nytt<br>anslag<br>2015 | Nytt<br>anslag<br>2016 |
|------------------------------------------------|------------------|------------------------|------------------------|
| Statstilskudd etter § 15 (eks garantitilskudd) |                  |                        |                        |
| Tilskudd til dekning av pensjonsytelser*       |                  |                        |                        |

|                                      |  |  |  |
|--------------------------------------|--|--|--|
| Fast årlig tilskudd på 8 mill.kroner |  |  |  |
| Sum                                  |  |  |  |

| Beregningsgrunnlag - tilskudd til dekning av pensjonsytelser | Budsjett 2015 | Nytt anslag 2015 | Nytt anslag 2016 |
|--------------------------------------------------------------|---------------|------------------|------------------|
| Gj.sn antall                                                 |               |                  |                  |
| Gj.sn.ytelse                                                 |               |                  |                  |
| Gj.sn grunnbeløp                                             |               |                  |                  |

I tillegg skal følgende inngå:

- Kort omtale av evt. endringer i anslag for avgiftsinntekter og finansinntekter
- Kort omtale av evt. endringer i anslag for pensjoner og tilbakebetalt avgift

### **Administrasjonsbudsjettet**

I budsjettforslaget må anslag for administrasjonsbudsjettet spesifiseres i samsvar med følgende mal:

| Adminstrasjonsbudsjett      | Budsjett 2015 | Nytt anslag 2015 | Nytt anslag 2016 |
|-----------------------------|---------------|------------------|------------------|
| Lønns- og personalkostnader |               |                  |                  |
| Lokalkostnader              |               |                  |                  |
| Andre driftskostnader       |               |                  |                  |
| IKT-budsjett                |               |                  |                  |
| Sum                         |               |                  |                  |

Følgende forutsetninger skal legges til grunn:

- Lønns- og personalkostnader og driftsutgiftene skal være etter nærmere angitt lønns- og prisnivå.
- Eventuelle endringer i utgiftanslagene for lønnsutgifter, husleieutgifter og driftsutgifter skal forklares.
- Anslagene skal utarbeide etter kontantprinsippet

## 2. Budsjettinnspill til rammefordelingsforslaget for 2016 og Konsekvensjustert langtidsbudsjett - langsiktig budsjettering for 2017 - 2020

Budsjettanslaget for 2015 i rammefordelingsforslaget vil også være grunnlag for departementets innspill til omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2015 (omgrupperingsproposisjonen) –1. innspill

**Følgende mal benyttes:**

|                                                  | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag |
|--------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>                | <b>2015</b>    | <b>2016</b>    | <b>2017</b>    | <b>2018</b>    | <b>2019</b>    |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b>       | <b>2016</b>    | <b>2017</b>    | <b>2018</b>    | <b>2019</b>    | <b>2020</b>    |
|                                                  |                |                |                |                |                |
| <b>Inntekter:</b>                                |                |                |                |                |                |
| Statstilskudd etter lovens § 15                  |                |                |                |                |                |
| Pensjonsavgift fra arbeidstakere & arbeidsgivere |                |                |                |                |                |
| Finansinntekter                                  |                |                |                |                |                |
| <b>Sum inntekter</b>                             |                |                |                |                |                |
|                                                  |                |                |                |                |                |
| <b>Utgifter:</b>                                 |                |                |                |                |                |
| Pensjoner                                        |                |                |                |                |                |
| Tilbakebetalt avgift                             |                |                |                |                |                |
| Administrasjon                                   |                |                |                |                |                |
| <b>Sum utgifter</b>                              |                |                |                |                |                |
|                                                  |                |                |                |                |                |
| Underskudd                                       |                |                |                |                |                |
| Samlet tilskudd                                  |                |                |                |                |                |

### **Inntekter:**

#### **Statstilskudd etter §15**

|                                                | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag | Nytt<br>anslag |
|------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>              | <b>2015</b>    | <b>2016</b>    | <b>2017</b>    | <b>2018</b>    | <b>2019</b>    |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b>     | <b>2016</b>    | <b>2017</b>    | <b>2018</b>    | <b>2019</b>    | <b>2020</b>    |
| Inntektsart                                    |                |                |                |                |                |
| Statstilskudd etter § 15 (eks garantitilskudd) |                |                |                |                |                |
| Tilskudd til dekning av pensjonsytelser*       |                |                |                |                |                |
| Fast årlig tilskudd på 8 mill.kroner           |                |                |                |                |                |
| Sum                                            |                |                |                |                |                |

\*tillegg for fartstid under andre verdenskrig, ,enkepensjoner etter arbeidstakere som sluttet i pensjonsgivende tjeneste før 1. september 1939 og utenlandsk hvalfangst.

|                                            | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>          | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Tilskudd til dekning av pensjonsytelser*   |             |             |             |             |             |
| Gj sn antall                               |             |             |             |             |             |
| Gj.sn.ytelse                               |             |             |             |             |             |
| Gj sn grunnbeløp                           |             |             |             |             |             |

#### ***Pensjonsavgift fra arbeidstakere og arbeidsgivere***

|                                                      | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>                    | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b>           | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Pensjonsavgift fra arbeidstakere                     |             |             |             |             |             |
| Pensjonsavgift fra arbeidsgivere                     |             |             |             |             |             |
| Sum pensjonsavgift fra arbeidstakere & arbeidsgivere |             |             |             |             |             |

#### ***Pensjonsavgift fra arbeidstakere***

|                                            | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>          | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Over 15 dager overordnet                   |             |             |             |             |             |
| Under 16 dager overordnet                  |             |             |             |             |             |
| Over 15 dager underordnet                  |             |             |             |             |             |
| Under 16 dager underordnet                 |             |             |             |             |             |
| Sum pensjonsavgift fra arbeidstakere       |             |             |             |             |             |
| Gj sn grunnbeløp                           |             |             |             |             |             |

|                                                       | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|-------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>                     | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b>            | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Beregningsgrunnlag - pensjonsavgift fra arbeidstakere |             |             |             |             |             |

|                                 |  |  |  |  |  |
|---------------------------------|--|--|--|--|--|
| <u>Gj sn avgiftsbeløp pr år</u> |  |  |  |  |  |
| Over 15 dager overordnet        |  |  |  |  |  |
| Under 16 dager overordnet       |  |  |  |  |  |
| Over 15 dager underordnet       |  |  |  |  |  |
| Under 16 dager undererordnet    |  |  |  |  |  |
| <u>Gj snittlig antall pr år</u> |  |  |  |  |  |
| Over 15 dager overordnet        |  |  |  |  |  |
| Under 16 dager overordnet       |  |  |  |  |  |
| Over 15 dager underordnet       |  |  |  |  |  |
| Under 16 dager undererordnet    |  |  |  |  |  |
|                                 |  |  |  |  |  |

*Pensjonsavgift fra arbeidsgivere - andel av sjømannens bruttoinntekt*

|                                            | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>          | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Beregnet inntektsgrunnlag                  |             |             |             |             |             |
| Anslått inntektsøkning                     |             |             |             |             |             |
| Avgiftssats                                |             |             |             |             |             |
| Sum                                        |             |             |             |             |             |
| Antall terminer                            |             |             |             |             |             |
| Sum                                        |             |             |             |             |             |

*Pensjonsavgift fra arbeidsgivere - fiske og fangst*

|                                            | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>          | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Gruppe 1-underordnet                       |             |             |             |             |             |
| Gruppe 2 –overordnet                       |             |             |             |             |             |
| Sum fiske og fangst                        |             |             |             |             |             |

|                                            | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>          | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Gruppe - gj sn antall                      |             |             |             |             |             |

|                             |  |  |  |  |  |
|-----------------------------|--|--|--|--|--|
| Gruppe - gj sn avgiftsbeløp |  |  |  |  |  |
| Grunnbeløp                  |  |  |  |  |  |

*Pensjonsavgift fra arbeidsgivere - innkrevet pensjonstillegg/innkrevet feilutbetalinger*

|                                                                           | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|---------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>                                         | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b>                                | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Innkrevet pensjonstillegg/innkrevet feilutbetalinger                      |             |             |             |             |             |
| Beregningsgrunnlag - innkrevet pensjonstillegg/innkrevet feilutbetalinger |             |             |             |             |             |
| Antall                                                                    |             |             |             |             |             |
| Beløp                                                                     |             |             |             |             |             |

**Finansinntekter**

|                                            | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>          | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| Finansinntekter                            |             |             |             |             |             |

**Utgifter:**

**Pensjoner/tilbakebetaling av avgift**

|                                            | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Rammefordelingsforslaget :</b>          | <b>2015</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> |
| <b>Konsekvensjustert langtidsbudsjett:</b> | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| <b>Pensjonsart</b>                         |             |             |             |             |             |
| Alderspensjon før 67 år                    |             |             |             |             |             |
| Alderspensjon etter 67 år                  |             |             |             |             |             |
| Enkepensjon m.m.                           |             |             |             |             |             |
| Andre utgifter                             |             |             |             |             |             |
| Sum                                        |             |             |             |             |             |
|                                            |             |             |             |             |             |
| Tilbakebetaling av avgift                  |             |             |             |             |             |
|                                            |             |             |             |             |             |

|                                                                 |  |  |  |  |  |
|-----------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| <b>Beregningsgrunnlag - pensjoner/tilbakebetaling av avgift</b> |  |  |  |  |  |
| <b>Gjennomsnittlig antall</b>                                   |  |  |  |  |  |
| Alderspensjon før 67 år                                         |  |  |  |  |  |
| Alderspensjon etter 67 år                                       |  |  |  |  |  |
| Enkepensjon m.m.                                                |  |  |  |  |  |
| Andre utgifter                                                  |  |  |  |  |  |
| Sum                                                             |  |  |  |  |  |
| Tilbakebetaling av avgift                                       |  |  |  |  |  |
| <b>Gjennomsnittlig ytelse</b>                                   |  |  |  |  |  |
| Alderspensjon før 67 år                                         |  |  |  |  |  |
| Alderspensjon etter 67 år                                       |  |  |  |  |  |
| Enkepensjon m.m.                                                |  |  |  |  |  |
| Andre utgifter                                                  |  |  |  |  |  |
| Sum                                                             |  |  |  |  |  |
| Tilbakebetaling av avgift                                       |  |  |  |  |  |
| Gjennomsnittlig grunnbeløp                                      |  |  |  |  |  |

### **Administrasjon**

I budsjettforslaget skal anslag for administrasjonsbudsjettet spesifiseres i samsvar med følgende mal:

|                                     | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag | Nytt anslag |
|-------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Rammefordelingsforslaget :          | 2015        | 2016        | 2017        | 2018        | 2019        |
| Konsekvensjustert langtidsbudsjett: | 2016        | 2017        | 2018        | 2019        | 2020        |
| Adminstrasjonsbudsjett              |             |             |             |             |             |
| Lønns- og personalkostnader         |             |             |             |             |             |
| Lokalkostnader                      |             |             |             |             |             |
| Andre driftskostnader               |             |             |             |             |             |
| IKT-budsjett                        |             |             |             |             |             |
| Sum                                 |             |             |             |             |             |

Følgende forutsetninger skal legges til grunn:

- Lønns- og personalkostnader og driftsutgiftene skal være i nærmere angitt lønns- og prisnivå.
- Eventuelle endringer i utgiftanslagene for lønnsutgifter, husleieutgifter og driftsutgifter skal forklares.
- Anslagene skal utarbeide etter kontantprinsippet

## BUDSJETT- OG STYRINGSKALENDER

For 2015 legges følgende samlede styrings/budsjettkalender til grunn:

| Budsjett/styringsprosess                                                                                                                                                                                                                               | Leveranser, tentative tidsfrister mv.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Årsrapport for 2015</li> </ul>                                                                                                                                                                                | <p>Innen 15. mars</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Årsrapporten skal også sendes til Riksrevisjonen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2015</li> </ul>                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Revidering av budsjettet for 2015 – anslag for 2016</li> <li>• Utarbeides i samsvar med pkt. 3.2, vedlegg 1, pkt 1 og evt. nærmere spesifisering i bestillingsbrev.</li> <li>• Tentativ tidsfrist: primo mars</li> </ul>                                                                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Etatsstyringsmøte våren 2015</li> </ul>                                                                                                                                                                       | <p>Møtedato: 14. april kl 11- 13 (hos PTS)</p> <p>Faste tema på etatsstyringsmøte:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Årsrapport for 2014</li> </ul> <p>Endelig dagsorden fastsettes senere.</p>                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Regulering av pensjonene for 2015</li> <li>• Rammefordelingsforslaget for 2016-innspill</li> <li>• Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2015 (omgrupperingsproposisjonen) – 1. innspill</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Oppdaterte anslag for RNB-anslaget for 2015 og 2016 justert for regulering av pensjonene fra 1.mai 2015. Oppdaterte anslag for 2015 og 2016</li> <li>• Anslag for langtidsbudsjett 2017-2019</li> <li>• Utarbeides i samsvar med pkt. 3.2, vedlegg 1, pkt.2 og evt. nærmere spesifisering i bestillingsbrev.</li> <li>• Tentativ tidsfrist: medio mai.</li> </ul> |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kontaktmøte om IKT-plan og administrasjonsbudsjett våren 2015</li> </ul>                                                                                                                                      | <p>Møtedato: 11. juni kl 09.30-11.30 (ASD)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gjennomgang av PTS sluttrapport for IKT-prosjektet</li> <li>• Administrasjonsbudsjettet</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tekst til Prop 1 S for 2015</li> </ul>                                                                                                                                                                        | <p>PTS får utkast til gjennomsyn i juli/august</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2015 (omgrupperingsproposisjonen) –</li> </ul>                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Oppdaterte anslag for 2015</li> <li>• Utarbeides i samsvar med pkt. 3.2, vedlegg 1, pkt1, og evt.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.innspill                                                                              | <p>nærmere spesifisering i bestillingsbrev</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tentativ tidsfrist: primo oktober</li> </ul>                                                                                                                           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Etatsstyringsmøte høsten 2015</li> </ul>       | <p>Møtedato: 21. oktober kl 10-12 (ASD)</p> <p>Faste tema på etatsstyringsmøtet:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Virksomhetsrapporten</li> </ul> <p>Endelig dagsorden fastsettes senere</p>                                                       |
| <p>Konsekvensjustert langtidsbudsjett<br/>- langsiktig budsjettering for 2017 -2020</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Oppdaterte budsjettanslag for årene 2017-2020</li> <li>• Tentativ tidsfrist: medio desember</li> <li>• Utarbeides i samsvar med pkt. 3.2, vedlegg 1, pkt 2 og evt. nærmere spesifisering i bestillingsbrev</li> </ul> |

# **BUDSJETTFULLMAKTER FOR ARBEIDSDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2015**

Budsjettfullmaktene er ajourført i henhold til endringer i Bevilgningsreglementet vedtatt av Stortinget 26. mai 2005, og i henhold til bevilgningsreglementet vedtatt i kgl. res av 2. desember 2005. Med hjemmel i denne resolusjonen har Finansdepartementet i Rundskriv R-110 datert 25.11.2013 fastsatt departementenes fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. Dette rundskrivet erstatter R-110 av 5. desember 2005. Oppdatert rundskriv finnes på Finansdepartementets nettsider [http://www.regjeringen.no/Upload/FIN/Vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/R\\_110\\_2013.pdf](http://www.regjeringen.no/Upload/FIN/Vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/R_110_2013.pdf)

## **1. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr**

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd første setning er at utgifter skal føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Samme ledd annen setning gir imidlertid Kongen fullmakt til å gi bestemmelser om nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 pst. av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelsesprosess. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større anskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

*Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2015.*

## **2. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret**

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 6 første ledd første setning er at staten bare kan pådra forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Etter samme paragraf, annet ledd, kan Kongen likevel på visse vilkår gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.

- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til et lignende krav i økonomireglementet § 4. På det området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

*Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2015.*

Det understrekes at fullmakten bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret. Virksomhetene må derfor være oppmerksomme på det på enkelte områder kan være fastsatt bestemmelser som også regulerer adgangen til å inngå driftsavtaler av den art det her er tale om<sup>1</sup>. Slike bestemmelser kommer selvsagt i tillegg.

### **3. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel**

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd, nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger påfølgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 pst av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter, kan tas med ved beregning av overførbart beløp under post 45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold.

*Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2015.*

### **4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår**

Som hovedregel er det ikke adgang til å overskride et bevilget utgiftsbeløp, jfr bevilgningsreglementet § 5.

Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 kan imidlertid Kongen gi bestemmelser om overskridelse av driftsbevilgninger med inntil 5 pst til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.

---

<sup>1</sup> I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor reguleres anskaffelser av lokaler. Instruksen er fastsatt ved kongelig resolusjon 20. januar 2012, med senere endringer. Fra 1. januar 2014 forvaltes saksområdet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål på følgende vilkår:

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter, kan overskrides med inntil 5 prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.
- b) Innsparingen må utgjøre minst en tredel av overskridelsen i første påfølgende budsjettår og minst to tredjedeler av samlet overskridelse ved utløpet av andre budsjettår. Innsparingen må skje under de driftsposter som ble overskredet.
- c) Overskridelsen må gå til dekning av utstyrsanskaffelser eller bygningsmessige arbeider.
- d) Fullmakten kan benyttes sammen med fullmakten til å omdisponere inntil 5 pst av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter, til post 45 Større nyanskaffelser. Dette innebærer at beløpet det er gitt samtykke til å overskride post 01 med kan omdisponeres til post 45 dersom utstyrsanskaffelser eller de bygningsmessige arbeidene er så store at de bør posteres der og ikke under post 01. For post 21 foreligger ikke tilsvarende mulighet til omdisponering.

*Fullmakten delegeres ikke, men virksomhetene kan eventuelt søke departementet om samtykke til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjetterminer.*

## **5. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste**

I henhold til Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd nr. 1 kan ubrukt utgiftsbevilgning overføres til etterfølgende budsjettår med inntil fem prosent av bevilgningen.

Videre gir bevilgningsvedtak som inneholder stikkordet ”kan overføres” hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to etterfølgende budsjettårene.

Det vises til Finansdepartementets veileder om statlig budsjettarbeid punkt 2.4.2.3 for nærmere beskrivelse av overføringsbestemmelsene, samt årlig rundskriv fra Finansdepartementet om overføring av ubrukte midler.

Det er også Finansdepartementet som treffer endelig vedtak om overføring på grunnlag av innsendte opplysninger fra departementet i forbindelse med årsavslutning av regnskapet.

Departementet vil etter at Finansdepartementet har godkjent overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende budsjettår, stille til disposisjon det beløp den underliggende virksomheten skal ha rådighet over i eget brev.

# **PERSONALFULLMAKTER FOR ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2015**

## **1. Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse**

1.1 Ansettelser, fullmakt til å opprette nye stillinger og fastsette lønn delegeres til den enkelte virksomhet, med mindre annet er bestemt ved lov eller fremgår av unntakene nedenfor. Beslutning om å opprette stillinger fastsettes av virksomhetsleder.

1.2 Virksomhetene har ikke fullmakt til å opprette legestillinger selv. Ved eventuelle behov for nye *ikke-kliniske* legestillinger kan virksomheten rette en søknad til Arbeids- og sosialdepartementet.

1.3 Departementet ivaretar fullmaktene for Arbeidsretten og Riksmeklingsmannen.

## **2. Toppledere**

2.1 Departementet foretar ansettelser i topplerstillinger og utnevnelser i embeter.

2.2 Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til topplerens arbeidsforhold, for eksempel angående:

- Alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon mv.)
- Alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

## **3. Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger**

Det fremgår av hovedtariffavtalen hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger.

Departementet fører lokale lønnsforhandlinger for de virksomheter som ikke har egen forhandlingsfullmakt.

## **4. Utdanningspermisjon med lønn**

Samtlige av departementets underliggende virksomheter som selv ivaretar sin personaladministrasjon, delegeres fullmakt til å innvilge utdanningspermisjon med lønn inntil ett år i samsvar med statens sentrale retningslinjer.

## **5. Fullmakter ved erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten**

Departementet gir følgende virksomheter fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr. 20.000,- til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet
- Trygderetten

- Arbeidstilsynet
- Petroleumstilsynet
- Statens arbeidsmiljøinstitutt
- Statens Pensjonskasse

For øvrig skal slike erstatningskrav sendes Arbeids- og sosialdepartementet. Erstatninger ut over kr. 20.000,- skal forelegges Kommunal- og moderniseringsdepartementet via Arbeids- og sosialdepartementet.

## **6. Fullmakter ved erstatningskrav mot staten**

Ved krav mot staten om erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, gir departementet Arbeids- og velferdsdirektoratet fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 150.000,-.

Trygderetten, Pensjonstrygden for sjømenn og Statens pensjonskasse er delegert fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 50.000,-.

Unntatt fra reglene er ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift.

Andre krav om erstatning sendes Arbeids- og sosialdepartementet.